

Dosarul nr.3ra-92/2019

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (I. Chiroșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Țurcan, Iu. Cotruță, N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind obligarea eliberării adevărului de reabilitare,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 21 martie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 04 ianuarie 2018, Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind obligarea eliberării adevărului de reabilitare.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că prin dispozitivul hotărârii Judecătoriei Strășeni nr.2-773/95 din 21 noiembrie 1995 s-a constatat faptul represiunii politice a lui Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava, iar prin încheierea Judecătoriei Strășeni nr.2-773/95 din 15 octombrie 2017 s-a respins cererea lor privind întocmirea hotărârii integrale din 21 noiembrie 1995 pe motiv că dosarul nr.2-773/1995 a fost distrus.

La 05 decembrie 2017 au adresat Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cerere prealabilă comună prin care au solicitat eliberarea adevărului (certificatului) de reabilitare în temeiul hotărârii Judecătoriei Strășeni nr.2-773/95 din 21 noiembrie 1995.

La 19 decembrie 2017 au recepționat răspunsul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr. 8/6-5-D-69717 din 14 decembrie 2017, prin care s-a refuzat în soluționarea cererii prelabile comune pe motiv că Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI nu dispune de date privind represiunea politică în privința lui Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava.

Din motiv că nu sunt de acord cu răspunsul la cererea prealabilă au adresat cerere în judecată în vederea apărării drepturilor sale.

Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava au cerut obligarea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova să elibereze adeverințe (certIFICATE) de reabilitare în temeiul hotărârii Judecătorei Strășeni nr.2-773/95 din 21 noiembrie 1995.

Prin hotărârea din 21 martie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind obligarea de a elibera adeverința de reabilitare.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să elibereze pe numele lui Dumbrava Mihail Vasile, născut la XXX și Dumbrava Simion Vasile, născut la XXX adeverințe de reabilitare în temeiul hotărârii Judecătorei Strășeni nr.2-773/95 din 21 noiembrie 1995.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că reclamantii au fost supuși represiunii politice în anul 1949 împreună cu mama lor Dumbrava Alexandra, dînșii fiind minori la acel moment.

Prin hotărârea Judecătorei Populare a raionului Strășeni nr.2-636/95 din 22 septembrie 1995 s-a constatat faptul represiunii și confiscării averii în privința Alexandrei Dumbrava și a familiei acesteia, deci și a reclamantilor. Totodată, mama reclamantilor Dumbrava Alexandra a primit adeverință de reabilitare în baza dispozitivului hotărârii judecătorești nr.2-636/95 din 22 septembrie 1995, însă reclamantilor se refuză eliberarea adeverinței de reabilitare solicitându-se prezentarea unei hotărâri judecătorești motivate.

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătorei Strășeni, sediul Central din 21 martie 2018, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind obligarea eliberării adeverinței de reabilitare.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a concluzionat că instanța de fond la judecarea pricinii a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a interpretat și aplicat corect normele de drept material cu pronunțarea unei hotărâri legale și întemeiate.

A menționat că reclamantii Dumbrava Mihail și Dumbrava Simion dețin deja acte juridice care le dă dreptul să solicite de la organele competente eliberarea certificatelor corespunzătoare, iar faptul că la Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI nu sunt păstrate careva dosare sau decizii ale organelor de stat judiciare sau extrajudiciare cu referire la Dumbrava Mihail și Dumbrava Simion, nu poate fi pus pe seama celor din urmă și respectiv imputat faptul că dosarul în care ei au fost reabilitați a fost distrus și din acest considerent nu le pot fi eliberate certificatele de reabilitare.

La 28 noiembrie 2018 Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 21 martie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Mihail Dumbrava și Simion Dumbrava.

În susținerea și motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei.

A menționat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și probele anexate la dosar, prin urmare neîntemeiat a fost respinsă cererea de apel înaintată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la data de 25 octombrie 2018 (f.d. 93).

Prin urmare recursul declarat la data de 28 noiembrie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La data de 19 decembrie 2018, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh